

Lokalstyrets vedtak i sak PS 45/22 Høring - forslag til ny forskrift om sikkerhet i felt mv. på Svalbard og forslag til ny forskrift om pakkereiselovens anvendelse på Svalbard

Høringsuttalelse til *Forslag til ny forskrift om sikkerhet i felt mv. på Svalbard (feltsikkerhetsforskriften) og forslag til ny forskrift om pakkereiselovens bruk på Svalbard.*

Vi viser til tilsendt høringsnotat av 31.08.21 fra Justis- og beredskapsdepartementet med forslag til ny forskrift om sikkerhet i felt mv. på Svalbard. Utkast til forskrift inneholder bl.a. forslag om en sertifiseringsordning for guider. I samråd med Barne- og familiedepartementet omfatter høringen også et forslag til en egen forskrift som gjør lov om pakkereiser og reisegaranti mv. av 15. juni 2018. nr. 32 (pakkereiseloven) gjeldende på Svalbard.

Gitt Longyearbyen lokalstyres (LL) myndighet har vi avgrenset oss til politisk ønsket aktivitet med sitt utgangspunkt fra Longyearbyen slik den er gjengitt i Svalbardmeldingen. LL vil i det videre heller ikke komme med konkrete innspill på hvert punkt, men gir høringssvar ut fra et overordnet perspektiv.

I gjeldene Svalbardmelding er opprettholdelse av det norske samfunn på øygruppen et av fem mål, hvor det heter at Longyearbyen også i fremtiden skal være et levedyktig lokalsamfunn som er attraktivt for familier med en kvalitet, bredde og variasjon som understøtter dette målet.

Det er 2600 innbyggere i Longyearbyen, som fordeler seg med 465 personer fra 0 til 19 år, 2080 fra 20 til 66 år, mens øvrige er fra 67 og opp. 34% har ikke norsk statsborgerskap, samtidig er det sånn at antallet norske innbyggere øker og nærmer seg sitt høyeste nivå. Det følger av svalbardpolitikken at sysselsettingsgraden er høy og at samtlige har et virke som enten stammer fra privat eller offentlig aktivitet.

Det er om lag 345 virksomheter med en samlet omsetting på om lag 2 mrd. per år. Her finner vi både reiseliv, satellittvirksomhet, forskning, utdanning, bygg- og anleggssektor, tjenesteyting, detaljhandel, bergverksdrift m.m.

Den politiske målsettingen om både bredde og variasjon i samfunnet/næringsstrukturen gir nødvendigvis også svært ulike behov og utfordringer. Både for enkeltmennesket/grupper og ulike næringer, bedrifter og institusjoner. Samtidig er det sånn at Svalbard er geografisk stort med en variert natur. Dyrelivet er tallrikt men sårbart, samtidig bidrar klimaendringen til økt usikkerhet både for sikker ferdsel og dyrelivets utvikling. Den totale beredskapsstrukturen er også noe svakere enn det vi finner på fastlandet. Et godt regime for sikker ferdsel i felt, der det blant annet stilles krav til dokumentert kunnskap og rapportering, er derfor å anse som en nødvendighet. En godt utarbeidet feltsikkerhetsforskrift kan, foruten å treffe på hovedmålet, bidra til å understøtte politiske målsettinger. Eksempelvis er det en sammenheng mellom utdanning, seriøsitet, lønns- og arbeidsvilkår. En godt utformet feltsikkerhetsforskrift kan også i større grad bidra til at det er mer attraktivt å ha lokal tilknytting.

På det praktiske planet er det viktig for lokalbefolkningen å ha enkle løsninger for å benytte seg av Svalbardnaturen gjennom hele året. Det er her et poeng at Longyearbyen er et avgrenset område uten tilstøtende lokalsamfunn. Behovet for å komme seg ut i Svalbardnaturen er derfor å anse som en særlig nødvendighet for folks grunnleggende behov, noe vi kan se fra ulik statistikk.

Lokalbefolkningen benytter seg av naturen gjennom hele året. Eksempelvis er utlånshyttene gjennom lag, foreninger og bedrifter svært populære tilbud. Annen statistikken viser heller ikke at lokalbefolkningen på noen måter er overrepresenterte eller utgjør et problem med tanke på SAR oppdrag. Tvert om, vi opplever at folk flest opparbeider seg kompetanse og etterstreber sikker ferdsel i felt.

Det er en klar sammenheng mellom Longyearbyens attraktivitet som lokalsamfunn på den ene siden og ønsket arbeidskraft på den andre siden.

For næringsliv og ulike institusjoner er det særlig viktig med gode og forutsigbare rammebetingelser. Dette blir også gjengitt i Svalbardmeldingen. Det er i særlig grad reiselivsbedrifter, forsknings- og utdanningsinstitusjoner som blir mest berørt av det foreslåtte. Hvordan høringsforslaget slår ut i praksis for disse, er aktørene selv de beste til å svare på. Vi ber departementet om å lytte til lokale aktører som Visit Svalbard, Longyearbyen jeger- og fiskerforening samt UNIS, som alle har levert høringsinnspill. Dette er lokale aktører som påpeker viktige momenter, og som går dypere inn i de enkelte elementene og konsekvensene av disse. Videre er vi av den oppfatning at disse aktørene har god empiri på for eksempel overtredelser av ferdselsrestriksjoner, noe som gir dem legitimitet og tyngde i sine respektive høringsuttalelser.

For oss er det viktig at feltsikkerhetsforskriften bidrar til å understøtte politisk motivert og ønsket aktivitet slik det er gjengitt i Svalbardmeldingen. Rammebetingelsen må være forutsigbare og gi en rasjonell tilgang til Svalbardnaturen uten for mye administrasjon.

Avslutningsvis vil vi påpeke at denne høringen i liten grad har kartlagt de samfunnsmessige konsekvensene ved en innføring. Av den grunn er det vanskelig å komme med politiske uttalelser til de foreslåtte endringene. I utarbeidelsen av høringsforslaget så burde samfunnsvirkningene (konsekvensene) av endringsforslaget vært utredet nærmere. Samfunnsvirkningene kan føre til både positive og negative effekter. Spesielt de negative virkningene ville vært gjenstand for vurdering av avbøtende og tilretteleggende tiltak innenfor rammen av norsk svalbardpolitikk. Et komplisert, fordyrende og et for begrensende lovverk vil kunne bidra til at det er mer attraktivt for bedriften og heller sette søkelys mot andre arktiske lokasjoner for sin aktivitet. Eksempelvis Grønland som har en tydelig satsning. Dette vil være stikk i strid med den norske svalbardpolitikken.

- **Vi ber om at fastboende får en nødvendig skjerming i forhold til tilreisende.**
- **Vi forutsetter at det fremmes avbøtende og tilretteleggende tiltak slik at både lokale bedrifter, institusjoner, organisasjoner og innbyggere i Longyearbyen kan omstille seg.**